

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Teele Teder
Tervisemeeter
teele@tervisemeeter.ee

Teie 08.02.2024 nr

Meie 05.03.2024 nr 2.1.-5/24/371-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspektsioon sai Teie pöördumise, milles kirjutate:

Oleme loomas uut portaali tervisemeeter.ee ning oleme hetkel kokku panemas teenuse tingimusi ning tekitab segadust küpsiste kasutamise pool. Hakkame oma lehel kasutama küpsiseid ja sooviksin teada, mis punkte peaksime teenuste tingimustesse seoses küpsiste kasutamisega lisama. Kas saaksite selles osas mind suunata või aidata?

Järgnevalt selgitame küpsiste kasutamise regulatsiooni ning reegleid üldiselt.

Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikkel 4 punkti 1 kohaselt on isikuandmeteks igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Isikuandmete töötlemine on iga isikuandmetega tehtav toiming. IKÜM põhjenduspunkt 30 selgitab, et füüsilisi isikuid võib seostada nende seadmete, rakenduste, tööriistade ja protokollide jagatavate võrguidentifikaatoritega, näiteks IP-aadresside või küpsistega, või muude identifikaatoritega, näiteks raadiosagedustuvastuse kiipidega. See võib jätta jälgi, mida võidakse kasutada füüsiliste isikute profileerimiseks ja nende tuvastamiseks, eelkõige juhul, kui neid kombineeritakse serveritesse saabuvate kordumatute identifikaatorite ja muu teabega.

Küpsiste regulatsioon tuleneb EL direktiivist [2002/58/EÜ](#) (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv), mida muudeti direktiiviga [2009/136/EÜ](#). Tulenevalt EL direktiivist 2002/58/EÜ preambula punktist 25 on veebilehe haldajad kohustatud esitama selge ja täpse teabe, millist tüüpi küpsiseid nende veebileht kasutab ja mis eesmärgil. Küpsiste paigaldamiseks peab olema konkreetne õiguslik alus.

Seejuures on sõnaselgelt direktiivis ettenähtud, et küpsiste kasutamiseks peab olema isiku eelnev nõusolek, v.a juhul kui andmete tehnilise salvestamise ja juurdepääsu ainus eesmärk on edastada sidet elektroonilises sidevõrgus või mis on teenuseosutajale hädavajalik infohiskonna teenuse osutamiseks. Hädavajalikud küpsised on näiteks kasutaja sessiooni-, keele-eelistuse- või autentimise küpsised. Sellised küpsised otseselt ei mõõda midagi, vaid toetavad veebilehe põhifunktsioone. Nõusoleku kohustust (küpsistele, mis vajavad nõusolekut) on kinnitanud ka Euroopa Kohus 01.10.2019 asjas number C-673/17¹. Euroopa Kohus on otsuses ka rõhutanud, et nõusolek kolmandate osapoolte küpsiste kasutamiseks tuleb võtta sõltumata sellest, kas tegemist on isikuandmetega või mitte.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/TXT/?uri=CELEX:62017CJ0673>

Juhul, kui veebilehel on kasutusel analüütilised küpsised ja/või reklaamküpsised, mis võimaldavad inimest kas otseselt või kaudselt tuvastada, tuleb lähtuda isikuandmete kaitse üldmäärusest ning seda tüüpi küpsiste paigaldamiseks peabki olema kasutaja eelnev nõusolek. **Andmesubjekt peab aru saama, milliseid küpsiseid veebileht kogub ja tal peab olema võimalik iga küpsiselügi kohta anda eraldi nõusolek** (v.a võrgulehe toimimiseks hädavajalikud küpsised).

Nõuetele vastav teade küpsiste kasutamisest sisaldab selgitust, mis eesmärgil küpsiseid kasutatakse, kui kaua ja kes on need erinevad osapooled, kellega on kavas neid jagada (kui on asjakohane). Teade peaks sisaldama viidet andmekaitsetingimustele, kus on selgitatud ka küpsiste kasutamise tingimusi. Soovitame selgitustes viidata ka konkreetsete küpsiste nimetustele.

Kindlasti tuleb jälgida, et kui teatud küpsised eeldavad kasutaja nõusolekut, tohib sellised küpsised laadida alles peale kasutaja tahteavaldust. Meie praktika on paraku näidanud, et vaatamata nõusoleku bannerile laetakse küpsised kasutaja arvutisse kohe veebilehe avamisel. See ei ole aga korrektne.

Nõusoleku banner peaks sisaldama kolme võimalust - (1) kasutaja saab korraga nõustuda kõigi küpsistega (st nii vajalikud kui mittevajalikud), (2) kasutaja saab keelduda küpsistest (st rakenduvad ainult vajalikud küpsised) ning (3) kasutaja saab täiendavalt hallata, millised mittevajalikud küpsised ta lubab. Näiteks ei soovi kasutaja reklaamküpsiseid, kuid statistika (analüütika) küpsistega on nõus.

Juba nõustunud küpsiste kustutamiseks on kolm levinud võimalust – vilunud kasutajad oskavad neid juba ise veebilehitsejas kustutada. Teiste kasutajate võtmes on hea tava veebilehel hoida infot, kuidas kasutajad seda teha saavad. Kolmas võimalus on aega ajalt banneriga meelde tuletada, et küpsised on kehtiva nõusoleku alusel kasutusel ja kui kasutaja neid enam ei soovi, siis mida ta tegema peab.

Näiteks Andmekaitse Inspeksiooni veebileht jälitamise ega analüütika küpsiseid ei kasuta. Mõlemad küpsised `_cf_bm` ja `_cfuid` on vajalikud lehe toimimiseks ja turvalisuse tagamiseks ning on osa DDoS ehk teenustõkestusrünnete ja nn „mittesõbralike“ veebirobotite (botid) kaitse ennetustegevuses. Vajalik ning asjakohane informatsioon Andmekaitse Inspeksiooni veebilehel kasutatavate küpsiste kohta on leitav [siin](#).

Lõpetuseks, loodame, et meie selgitustest on Teile abi ning märgime veelkord, et Andmekaitse Inspeksioon saab eelkõige anda üldiseid selgitusi seoses küpsistega. Kui Teil on vajalik analüüsida konkreetseid juhtumeid (konkreetsed veebilehe puhul või muuks juhuks), siis sellisel juhul on Teil võimalus pöörduda nõustajate poole, kes sellealaseid teenuseid igapäevaselt pakuvad (õigusnõustajad jne).

Küpsiste õiguspärase kasutamise järelevalve pädevus on Andmekaitse Inspeksioonil.

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Liina Kroonberg
jurist-konsultant
peadirektori volitusel